

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЧАСОПИС, ЧИТАЧ, ОРГАНІЗАЦІЯ І ДОПИСУВАЧ.

ДОПИСИ НА ТЕМУ ПРАЦІ І БОРОТБІ.

В минулому, ювілейному числі "Укр. Роб. Вістей" ми зробили підсумок співробітництва наших читачів у своїй газеті. Вищенаведена таблиця цього співробітництва за десять літ вимагала досить довгої і кропотливої праці. За теж ми маємо наочне свідчення того, як поступово й неухильно "Укр. Роб. Вісті" ставали масовою газетою, як їх робітники не тільки читали, але й писали. Із 151 дописів в 1919 році "Укр. Роб. Вістей" зросло до 1,357 дописів в 1928 році. Там же в таблиці показано, яким питанням і в якому році більше дописів було присвячено. Ми радимо нашим дописувачам і читачам перестудувати цю таблицю і зробити з неї висновки.

Розпочавши видавати "Укр. Роб. Вісті" на шість сторінок, ми будемо присвячувати більше уваги робокрству. Бо хоч у нас є вже певний кадр постійних робокрців, що більш-менш стадо дописують до своєї газети, то все-ж така справа робокрства у нас вимагає багато крашого. Хоч в 1928 році в "Укр. Роб. Вістях" вміщено було 1,357 дописів, які поділялися на такі теми: з фронту праці й боротьби 296 дописів; організаційно-освітніх 591; з політичного руху 173; дискусійні і ин. 291 — то все-ж такі усіх галузів робітничого життя в тих дописах не було заступлено. Візьмим найголовнішу галузь — фронт праці. Не говоримо вже про те, що в порівнянні до дописів на організаційно-освітні теми, фронт праці був заступлений в два рази менше дописами, але ще й самі ті дописи не репрезентували собою рівномірно всіх галузів індустрії. Найкраще зареєстрована була майнерська галузь, потім іде залізничодорожників. Найслабше репрезентована фабрична індустрія й лісова.

Чому? Це-ж найголовніші галузі індустрії в Канаді? Хіба у них не працюють українські робітники? Працюють. Так чому-ж не пишуть про умовини праці у них до своєї газети? На нашу думку на це є дві причини: в тих галузях індустрії минулого року (мова йде лише про 1928 рік) не відбувалося гострих конфліктів між робітниками й роботодавцями і робітництво у них дуже слабо з'організоване. Нема юнії, або хоч й є, то реакційна, бездіяльна, нежиттєздатна, тому й робітничі емоції там пасивні. Цілком протилежне явище бачимо ми серед майнерів на заході. Там робітництво має вже за собою традицію класової боротьби, цікавиться трейд-юніонним рухом, пише про него до газети. Правда, хвалити його нема за що, бо пишуть лише одиниці з кількох місцевостей і загального положення серед майнерів не висвітлюють, а у своїх дописах переважно торкаються лише певних подій. Але, повторюємо, інші галузі індустрії ще слабше зареєстровані.

Друге, також на нашу думку, ненормальне явище, це серед залізничодорожників. Коли ми вище задали, що залізничодорожна індустрія обговорювалася на сторінках нашого часопису краще, як фабрична та лісова, то під тою залізничодорожною індустрією треба розуміти секційних робітників, які писали про умовини праці, про юнію, дискутували між собою на ту тему й т. ин. Чогось подібного не можна сказати про екстра-генки, а найголовніше про робітників залізничодорожних шпавів. Канада, через свої величезні простори, має багато залізниць, які перетинають її трома паралельними лініями від одного океану до другого. В наслідок цього Канада має великі залізничодорожні маістерні у Монреалі, Торонто, Вінніпегу, Келгарі, Едмонтоні і в багатьох менших місцевостях, в яких працює десятки тисяч робітників, серед яких великий процент українських. В тих шпавіах є юнії. Там запроваджено співробітництво праці з капіталом на основі: робітник працює, а капіталіст зиски забирає. Як є наслідки з цього? Та хіба тільки це одно? Багато є про що писати, але дуже мало пишеться.

Цю прогалину ми повинні виповнити. Коли нема охотників, що самі писали-б, то організації цих місцевостей, або українські члени даних юній, повинні визначити з між себе робокрців, що дописували-б до газети про умовини праці в залізничодорожних шпавіах і фабриках взагалі. Розуміється, ми згодні з тим, що призначувати робокрців з фабрики чи з залізничодорожної шпавіа не дуже то вигідно. Коли знатиме певний гурт людей хто є дописувачем, це може донестися до босів і робітничі загроже втрата роботи. Тому найкраще буде, коли товариші даних індустрій писатимуть самостійно.

ДОПИСИ НА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ОСВІТНІ ТЕМИ.

Другою є справа дописів на організаційно-освітні теми. Іх в минулому році було найбільше. Це добре, бо свідчить про наше організаційне життя. Однак воно також вимагає деякої ясности. У нас робокрви від організації переважно роблять так: не пише цілого пірвоку, а потім вже зараз напише довжезного дописа, в якому хоче торкнутися праці всіх відділів своєї місцевости, драмгуртка, оркестри й дітної школи. І виходить таке: допис довгий і майже нічого не сказав — бо не можна в одному дописові обговорити все і всіх за цілого пірвоку. І допис той взагалі не підходить до справи з критичного боку, а просто констатує факти і виглядає скорше на повідомлення, або на звіт, чим на допис. Справа мала-б бути інакше, коли-б робокрви писали частіше, в

одному дописові писали лише про одну — дві справи і обговорювали їх ширше, відзначували добрі й критикували недобрі сторони, й коли-б робили це на часі, то з цього була-б подвійна користь. Коли-б нам вдалося так справу поставити, то це дало-б нам можливість запровадити в газеті спеціальні розділи, що з свого боку вийшло-б на користь і газеті й читачеві.

Ще пару слів про зміст дописів. У нас прийнято, що дописувач і робокрв, повинні писати тільки про місцеві справи і то про те, що сталося. Це поняття не правильне. Робокрви повинні цікавитися також загальним робітничим і організаційно-освітнім рухом. Вони повинні у своїх дописах не тільки констатувати факти, але й висловлювати свої думки, піддавати добрі гадки на ту чи иншу справу. Чи можуть наші робокрви так робити? Так, можуть. Візьміть хоч би передз'язові дискусійні статті, або статті до ювілейного числа "Укр. Роб. Вістей", більшість з яких буде вміщена в наступному числі "У.Р.В." Чому-ж то треба як якоюсь спеціальною оквзій, щоб заставити робокрва висловлювати свої думки на ту чи иншу справу? Чому організатори, які їздять між фермерами й робітниками, мають так багато сказати на з'язді чи в дискусійних статтях, а в газеті про свою обідку дають лише офіційний звіт про те, скільки місцевостей обіхали та фінансовий звіт? Ми-ж все добре знаємо, що для нас сто разів цікавіше було-б прочитати про економічне та організаційне положення між фермерами й робітниками, почути добру пораду як допомогти їй, чи инший справі.

Говорено на останньому з'язді про запровадження в "Укр. Роб. Вістях" сторінки для драматичних, деякі вчителі в листах до редакції діточих шкіл задали вчительсько-шкільної сторінки. Ми з охотою підемо на зустріч цьому бажанню. Але ці сторінки повинні писати самі діти, для кого вони призначені. Інакше не варто й бажати. Ми запровадили були в "У.Р.В." сторінку молоді й вона дає стоїть у нас на черзі. Ми самі ту сторінку писали й прийшли до заключення, що в такому разі вона буде лише сторінкою для молоді, а не сторінкою молоді. Для того, щоб вона була сторінкою молоді, треба щоб наша комсомолія й старша молюдь Секції Молоді ТУРФДім самі нею зацікавилися й до неї писали.

Ми називаємо: за десять літ свого існування "Укр. Роб. Вістей" визначили тісні звязки з робітничими дописувачами, але вступаючи в друге десятиріччя ми повинні справу робокрства поставити на всю широчину. Ми постараємося це основніше торкнутися цієї справи пізніше, а зараз закликаємо всіх робокрв нашого часопису, організаторів, вчителів, директентів, режисерів, молюдь, взагалі всіх активних працівників наших організацій, писати до свого часопису на всякі теми, ставити не лише дописувачами, але постійними працівниками робітничого друкованого слова.

ПРОТИ РЕВІЗІЇ ШЕВЧЕНКА.

Взяті української громадської думки Шевченко на прохання багатьох уже десятиліть править за прапора в соціально-політичній боротьбі. Його місце, як соціально-культурного явища в українській історії таке велетенське, його значення в історичному рухові міліонів мас така глибока і широка, що не одна соціальна верства успіх своїх змагань у залежності від умовности скористати з цього так привабливо прапора.

У свій час "вихолощений від усього соціально-революційного, "Кобзар" зривався евангелією для купецьких лагідних культурницьких змагань українофілів і причисленою хоча-б і на європейській лад національно-визвольної програми "хуторнянської демократії, як сказано у розділі авторів цих рядків. Та проте не завжди і не всім щастило скористати Шевченка для своїх соціальних потреб; приміром, російським чорносотенцям так і не пощастило зробити з поезії Кобзаря гасло для погромного антисемітизму, і вони змушені були вести проти цього запеклу боротьбу.

Українська національна буржуазія, доки ще мала у своїй арсеналі хоч якісь визвольні ідеї, доки ще відіграла свою якусь визвольну роль, — вона могла ще мати своїм жовтобланим прапором з постаттю — "національного поета", "батька Тараса", тощо. Але з того часу, як зметена на смітник історії, де далі більше смердить трупом, нікчемним чорносотенством і нацистичним, продажництвом і проституцією за дрібну монету імперіалістичних панів та своєю безсилою й беззубою ненавистю до робітничо-селянської України намагається купити собі місце хоч би за нужником історії, — з того часу їй де далі важче стає дурити когось іконою батька Тараса, від якого хоч не хоч, а краще відмовитися.

Пролетарські маси знають свого справжнього Шевченка, борця за визволення трудящих мас, "роботящих рук", "невольників німих", наймитів, убогих селян-кріпаків; трудящі маси шанують його, як палякого проповідника соціальної революції, надхненого пророка огненного слова, "ідеї про комунізм", як ідеї нової цивілізації, вони знають його, як одного з попередників сучасного пролетаріату, що в своїх повстанчих закличках "добре вигострять сокиру" та "миром громадою" збудить "хирену волю", "царя до ката поведе" та "кровю гнобителів-панів собак напоїть — накреслив принаймі в зародках свого світогляду такий суспільний лад, коли не буде панів, не буде владі, не буде гніту й визиску, "врага не буде, супостата", а будуть просто люди на землі, тоб-то буде те безкласове комуністичне суспільство.

Пролетарська марксистська критика давно вже остаточно викрила лицемірство агентів фашистських контр-розвідок і похитав панів-імперіалістів в їхніх блузнінських потугах канонізації "батька Тараса", як співця запроданих ними "неньки — України".

Велика шпашдина мужицько-наймитівського, плебейсько-пролетарського поета-борця вирвана з брудних рук блузнінських контр-революцій, лавієв європейських біржовиків та спекулянтів. Ім нічого не лишається, як відвернувши свого носа від "мужицького строю" й "виртерного кожуха" Тарасового ректи йому словами їхнього поета: "Іди і покладайся в гробі, і най зйде на нас твій ясний чистий дух". "Зблазовані естєти" з салюнів проституток та з борделів європейських столиць від імени уламків своєї класи примушені цієї шпашдини зрікатися.

Хоч би як там неокласики, ці "тіні забутих предків", не викручували Шевченка на представку й ідеологія богемі з її таврами, та не їхній немірності вирвати його з пролетарського середовища, де він на-решті посів своє справжнє, належне йому історичне місце.

А. Річчиошій

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПОРАДНІСТЬ БРИТІЙСЬКИХ КАПІТАЛІСТІВ.

Намір англійських промисловців вирядити делегацію до СРСР стоїть у центрі уваги англійського суспільства. Ніхто не береться визначити, чим пояснити таку незгоду між ва-тажками консервативної партії, що й далі обстоюють свою давню лінію непримиренної ворожнечі до СРСР, з групою видатних представників великого капіталу, які мають намір намацати ґрунт для поширення англо-радянського торгу.

Висловлюють таке припущення, ніби намічена подорож до СРСР є тільки передвиробничий маневр консервативної партії, що хоче переконати виборців у можливості торгувати з СРСР за нинішнього стану розриву дипломатичних взаємин. Та далеко ймовірніше, що подорож відвіває просто економічну потребу шукати нових ринків, задля чого промисловці звужують розирвати зі своєю попередньою тактикою байдужості й вичікування.

Що в англійських консервативів немає єдності думок в питанні про СРСР, свідчить хоча-б промова, що її недавно вимовив міністер Чорчіл. Він з дивовижною упертістю знову повторював всім набридлі знаку істину собі усвідомляти, тоді проблему можна буде вважати за розв'язану.

ПАПСЬКА ДЕРЖАВА.

Італійський фашизм, що гніє і задихається в кілках внутрішніх протиривств, пишається тепер на цілий світ новим своїм "досягненням" — відродженням папської держави й замиренням із католицькою церквою.

Власне, це торік у закордонній пресі з'явилися короткі відомості про те, що папа римський доповідає про нове відновлення папської держави, вимагаючи певної території й навіть виходу до моря. Але тоді захищався Ватикану захищався здебільшого тільки фейлетоністи. Уся-бо справа склалася більше на якийсь жарт чи-то на мрію, що ніколи не здійсниться.

Та ось минув рік, і весь світ опинився перед доконаним фактом, що його вже широко й день-у-день висвітлює вся міжнародна преса. У Римі справді відновлено суверенну папську державу, що впадо під ударами італійської буржуазної революції 1871 року. Папа Пій ХІ, що, як його попередники, вважав себе за "визначника італійського королівства", став "світським владарем". До того що метаморфозу зробив, що ще инший, як Муссоліні, що ще 1919 року, тоб-то бувши вже на чолі фашизму, писав у своєму лайборгані "Пополо д'Італія" таке:

"Ми вимагаємо відкрити католицьку церкву від держави; скасувати конституційні привілеї, що підвизують католицизм до державної релігії; конфіскувати церковні маєтності та біскупські доходи з парафій. Державна повинна ставитися до церкви в тім як до приватного об'єднання, що мусить користися загальним законам... Релігійним товариствам треба відмовити права на власність. Справди культу та навчання можна запровадити тільки во-за державними чи приватними школами".

Таке проповідував Муссоліні. "Роте Фаіне" навіть відзначає, що сторонній спостерігач може вбачати в цьому тевну суперечність, зокрема коли взяти на увагу не тільки слова Муссоліні, а й факти — дія фашизму за час його диктатури в Італії. Адже саме фашизм розбив дуже впливову народню католицьку партію "Пополари" й переслідував її провідників до-Стурціо, що навіть мусів утікати за кордон. Так само фашистська влада знищила всі інші широко розвинені

фінансовий фонд католицької пропаганди.

Історія, отже, повторилася. Але, як сказав Маркс, — вона завжди повторюється так, що колишня трагедія обертається в комедію. Таку комедію грає тепер Муссоліні, який, власне, не допустився ніякої суперечности, а тільки виявив еволюцію італійської буржуазії, що досі в усіх своїх крилах була антиклерикальною, — еволюцію від боротьби з церковною до зміщення її для спільного настану на пролетаріат, що йде вгору.

Відновлення папської держави свідчить також про ту скруту, в якій опинився фашизм, соціально база якого ввесь час звужується. Не маючи підтримки в робітничій класі, втративши її вже й у дрібній буржуазії, фашизм шукає нової підпори в католицькому духовництві, яке має чималий вплив в італійському селі, де це досить темряви, зокрема серед його заможних верств.

Але заміри Муссоліні сягають далі. Своєю спілкою з Ватиканом він сподівається підсилити імперіалістичну експансію Італії взагалі й у басейні Середземного моря — зокрема, з цього погляду поновлення папської держави може стати за вихідний пункт змагань між світовими хіджаками, нових міжнародних конфліктів та заворушень, дарма, що навіть "соціалістичний" варшавський "Роботник" сподівається від можливого вступу Ватикану до Ліги Націй позитивних наслідків у міжнародній політиці... Тимчасом французький імперіалізм ставиться до справи не так оптимістично. Не дарма перший, хто після Муссоліні поквалівся заповідати ласки в папі, надіславши йому привітання, був Бріан, той самий Бріан, що 25 років тому відокремив церкву від держави у Франції.

Безсмерчно також, що створення нової "держави" є загроза для міжнародного революційного руху. Фашизм-бє в спілці з католицизмом означає ще завітніший наступ реакції на здобутки пролетаріату та на його революційні організації, ще скаженіше готування до війни проти СРСР. "Маніте" — слушно нагадала, що теперішній папа Пій ХІ, уже виявив свою ворожість до Радянського Союзу, ще бувши за папського кунця в Варшаві. Відомо також, що вже 1927 року папа на з'язді кардиналів закликав їх "рятувати християнську цивілізацію від безбожного більшовізму".

Проте треба визнати, що і на зброю, яку кує фашизм, уже надто іржаво, щоб гадати: "чим побідити", Муссоліні трохи спізнився зі своїм "досягненням", дійшовши його в добу пролетарської революції, під натиском якої неминує впаде й фашистська диктатура, і новоспечена держава.

М. Цілін.

"БАТЬКО".

В п'ятницю й суботу вечерами цього тижня буде показуватися в Укр. Роб. Домі велика фільма, що малює трагедію батька. В англійській мові ця фільма називається "THE WAY OF ALL FLESH".

Багато в американських і у світових фільмах, як також в літературі, уделено уваги матері. Батько, як кормилець родини, завжди стоїть в тіні, його мало видно.

У фільмі-ж "THE WAY OF ALL FLESH" змальовано трагедію батька, розуміється, разом і цілої родини.

Головну роль грає Еміль Янінгс, відомий німецький актор, один з найславніших акторів у світі. Памятайте, її показуватимуть в Укр. Роб. Домі два дні: в п'ятницю, від години 8.15 (один раз), а в суботу від години 7-ої — (два рази).